

Védőoltások az új típusú koronavírus-járvány idején

Válaszok a szülők által feltett kérdésekre

Az új koronavírus miatt kialakult világjárvány hatással van az oltási rendszerekre is. A Magyar Gyermekorvosok Társasága (MGYT) és a Házi Gyermekorvosok Egyesülete (HGYE) közös Házi Gyermekorvosi Szekciójának, valamint a Biztos Kezek Alapellátó Gyermekorvosok Tudományos Társaságának tanácsai válaszul szolgálhatnak a Magyarországon kötelező és ajánlott védőoltások – az egészségügyi vészhelyzet idején történő – beadásával kapcsolatos szülői kérdésekre.

A COVID-19 világjárvány idején a közösségi távolságtartás, az orvos-beteg találkozások számának minimalizálása miatt világszerte sok országban fennáll a veszélye annak, hogy a rutinszerűen alkalmazott kötelező és ajánlott gyermekkori védőoltások nem a megfelelő időben kerülnek beadásra. A WHO szerint mintegy 120 millió gyermek nem kapja meg például a kanyaró elleni védőoltását.

Szerencsére hazánkban ez nem történhet meg, hiszen mi, gyermekorvosok elkötelezettek vagyunk a védőoltási rend és a magas átoltottság fenntartásában és ezzel a védőoltással megelőzhető betegségek megelőzésében, a világjárvány ideje alatt is.

Mi a veszélye a védőoltások halasztásának?

A védőoltások hosszabb ideig tartó tömeges halasztása idővel az általuk védett súlyos betegségek járványos megjelenéséhez vezet, amíg azonban a védőoltási rendszer fennmarad, ezek nem fordulhatnak elő.

A kanyaró esetén már néhány hónapos halasztás olyan mértékben megemelné a fertőzésre fogékonyak számát, hogy kanyarójárvány kialakulására lehetne számítani. Hasonlóan fontos, hogy a szamárköhögés elleni védőoltást már fiatal csecsemőkorban, azaz leghamarabb 2 hónapos korban megkapják a kisbabák, hiszen a szamárköhögés éppen a legfiatalabbakra a legvesélyesebb, ugyanakkor ebben az életkorban képes már az immunrendszer hatékonyan reagálni a védőoltásra.

Hol és hogyan történik a védőoltások beadása COVID-19 járvány idején?

A védőoltások a tanácsadóknak vagy az orvosi rendelőknél, a betegek ellátásától lehetőség szerint térben és időben elválasztva, előzetesen megfelelően fertőtlenített helyiségben történnek. Előzetes időpontegyeztetés után hívjuk be a szülőt a gyermekkel a tanácsadóba, ahol kézfertőtlenítés után történik a betegvizsgálat és a védőoltás beadása. A tanácsadóba csak egy szülő, lehetőség szerint maszkban kísérje gyermekét. Ezen óvintézkedések célja az, hogy minimálisra csökkentsük a személyes találkozások számát, a váróban/vetkőztetőben se érintkezzenek a családok egymással.

Otthoni körülmények között van-e lehetőség védőoltás beadására? “Úgy gondolom, hogy biztonságosabb a csecsemő számára, ha az orvos jön el beoltani a gyermeket, nem pedig mi utazunk az orvosi rendelőbe.”

Az otthon történő védőoltás járványtól függetlenül sem biztonságos és nem engedélyezett. Védőoltás beadására csak megfelelően felszerelt oltóhelyen kerülhet sor. A járvány ideje alatt a tanácsadóban történő védőoltások során a személyzet megfelelő védőfelszerelésben tudja fogadni a kis pácienseket, a felületek fertőtlenítése is megfelelően biztosított, illetve az időpontra történő érkezés jelentősen csökkenti a személyes találkozások számát.

A védőoltás nem fogja legyengíteni úgy a gyermekem immunrendszerét, hogy könnyebben elkapja a koronavírust?

A védőoltások az immunrendszer aktív működésével fejtik ki a hatásukat, de nem gyengítik az immunrendszert. Ugyanakkor azok a fertőzések, amelyek ellen védenek, gyengíthetik az immunrendszert, ezért is különösen fontos az oltások megfelelő időben történő alkalmazása.

Mi történik, ha a védőoltást követően néhány napon vagy egy héten belül kiderül, hogy a családban valaki COVID-19 fertőzött lett?

A védőoltás szempontjából nem jelent fokozott kockázatot a lappangási időben történő védőoltás sem az oltás hatékonyságának, sem biztonságosságának tekintetében.

Mindezek ellenére rendkívül fontos, hogy tájékoztassa erről a gyermekorvosát, hogy ő a megfelelő járványügyi intézkedéseket el tudja majd indítani.

“Eddig az ajánlott védőoltásokat a gyermekorvosunk a kötelező oltásoktól külön adta. Most lehet, hogy nem kapjuk meg az ajánlott védőoltásokat?”

Az orvos-beteg találkozások számának minimalizálása céljából az ajánlott védőoltásokat a kötelező oltásokkal egy időben, egyetlen találkozás alkalmával is megkaphatja a gyermek. Emiatt előfordulhat olyan alkalom, amikor gyermeke egyszerre több oltást is kap, sőt egy végtagba olykor két oltást is adunk. Ez a gyakorlat Magyarországon egyes helyeken talán még szokatlan, azonban más

országokban a kötelező oltások során is van olyan alkalom, amikor egyszerre 3-4 oltást kapnak a gyermekek. Ez megfelelően alkalmazott fájdalomcsillapítási technikákkal (figyelemelterelés, szülői jelenlét, szülő ölében történő oltás) nem jelent komolyabb megterhelést a gyermek számára.

1 éves kor felett a bárányhimlő elleni oltás bevezetésével szinte havonta kellett jönni a tanácsadóba. Ez a járvány idején is így lesz?

A kisdedek kötelező oltásai során az együttadhatóság szabályainak betartásával történnek. Rugalmas oltási rend kialakítása a cél a járványügyi vészhelyzet során, ezért előfordulhat, hogy gyermeke 1 éves kor felett bizonyos kötelező oltásokat összevonva, ugyanezen alkalommal fogja megkapni.

Mi lesz az iskolai oltásokkal, amelyek a járvány miatti iskolabezárások miatt elmaradtak? Újra kell kezdeni az oltási sorozatot?

Tavasszal a B típusú fertőző májgyulladás elleni oltás második részletére és a humán papillóma vírus elleni oltás második részletére került volna sor az általános iskolák 7. osztályában. Ezeket a védőoltásokat az iskolaorvosok fogják pótolni, amint a járványügyi helyzet azt lehetővé teszi majd. Az oltási sorozatot nem kell újratekinteni, de fontos tudni, hogy teljes védelmet csak a komplett oltási sorozat biztosít. Az oltandó korosztály beadott oltási könyvei egyelőre az iskolákban maradnak elzárva. Náluk az ajánlott oltások dokumentálását illetően a rendelői háziorvosi szoftverekre támaszkodnak a gyermekorvosok.

Mi lesz a védőoltásokkal, ha a gyermekorvosunk netán megbetegszik?

A járvány során előfordulhat az, hogy a gyermekorvos életkora, krónikus betegsége vagy aktuális COVID-19 fertőzés miatt nem tudja majd beadni a védőoltásokat. Ebben az esetben kollégái fogják átvenni a feladatát. Az oltások megszervezése és a megfelelő kommunikáció miatt rendkívül fontos a stabil, élő kapcsolat biztosítása, amelyen keresztül Önt informálni tudják az oltás pontos időpontjáról és helyszínéről.

Készítette: Dr. Onozó Beáta, Dr. Kovács Ákos, Dr. Altorjai Péter, Dr. Bogdányi Katalin

BKGYT COVID-19 Munkacsoport 2020 április 20.

